

Huvudman

VARBERGS KOMMUN
ks@varberg.se

Beslut

Datum 2026-06-17
Dnr SI 2026:3484
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vidhögeskolan 4-9 i Varbergs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att senast den **6 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande löpande arbete för att säkerställa beredskap. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Varbergs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Varbergs kommun ska vidta följande åtgärder

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Se till att vidta åtgärder för att löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § 2 skollagen). Detta innebär att:

- Se till att elever kontinuerligt får information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.
- Se till att personal genomför övningar i syfte att förberedas inför en allvarlig hot- eller våldssituation.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun en anmärkning avseende brist rörande att vidta åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten när verksamheten pågår. Varbergs kommun ska senast den 6 oktober 2026 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr2026:3484) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn av Vidhögeskolan 4–9 i Varbergs kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vidhögeskolan 4–9 följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt observationer på skolenheten den 29 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat beredskapsplan och rutiner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av "Lokal krisplan Vidhögeskolan F-9 och fritidshem" Planen är senast uppdaterad den 4 maj 2026. Av krisplanen framgår hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation och vid olika typer av hotsituationer. Det framgår även vilka som ingår i krisgruppen och när den ska aktiveras samt information om förvaltningens krishanteringsorganisation. I planen finns bland annat en handlingsplan när något inträffar, utrymningsplan vid brand och fara, inrymningsplan vid akut hot och pågående dödligt våld samt utestängning vid väpnat våld på skolgården.

Skolinspektionen har även tagit del av beredskapsplanen, som berör hela förskole- och grundskoleförvaltningen. Beredskapsplanen är framtagen centralt på kommunen och enligt rektorn finns det utrymme i planen att fylla i uppgifter om respektive skolenhet. Vid tidpunkten för tillsynen finns ingen koppling till den aktuella skolenheten i beredskapsplanen. Rektorn uppger vidare att det är den lokala krisplan som personalen känner till och att skolans beredskapsplan är under arbete och har ännu inte kommunicerats med personalen.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Det framgår av den centrala beredskapsplanen samt uppgifter från lärare och rektor att det pågår en inventering av så kallade säkra rum på skolenheten. Inventeringen utgår från en checklista med olika fysiska förutsättningar för säkerhet som förvaltningen har tagit fram för att kartlägga skolenhetens förutsättningar. Lärarna berättar att de också pratat på arbetsplatsträffar om vilka platser på skolan som är sårbara. En lärare uppger att skyddskommittén gör regelbundna ronder i lokalerna för att kartlägga arbetsmiljö och säkerhet.

Rektor berättar att det skett sårbarhetsanalyser. Rektor berättar också att rektorsgruppen har träffat kommunens säkerhetsansvarige ett flertal gånger under arbetets gång med planen och diskuterat. Rektorn uppger att det finns ett årshjul för arbete med krisplanen som kommer att övergå till arbete med beredskapsplanen. Rektorn uppger i ett yttrande till Skolinspektionen att planen ska uppdateras årligen i januari månad.

Information till personal och elever

Av intervjuer med lärare, och rektor framgår att lärarna har informerats om krisplanen och känner till vad de förväntas göra vid en allvarlig våldssituation. Rektorn uppger att information till personalen om krisplanen har ägt rum i augusti varje år i enlighet med ett årshjul och att

arbetet kommer att fortsätta på samma sätt med den nya beredskapsplanen.

Av intervju med elever framgår att eleverna inte har fått någon samlad information om hur de skulle agera vid en allvarlig våldssituation. Eleverna säger att det finns enstaka lärare som har pratat med elever på eget initiativ efter händelser på andra skolor. Lärare uppger i intervju att de inte ger eleverna någon information och att de har fått till sig att eleverna skulle bli oroliga om de fick information om hur de ska agera i en allvarlig våldshändelse. Rektorn uppger i intervju att de valt att inte informera eleverna om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation och att alla skolor i kommunen har valt en restriktiv hållning gällande information till elever.

Utbildningsinsatser och övningar

Lärarna uppger att de har haft flera utbildningar om hur de ska agera vid pågående dödligt våld men att de inte genomfört några praktiska övningar kopplat till säkerhet. Detta bekräftas av rektorn. Rektorn uppger vidare att det inte finns någon plan på att genomföra övningar med personalen.

Rektorn uppger att det har bestämts på förvaltningen att elever inte ska delta i övningar som handlar om allvarliga våldshändelser. Brandövningar med utrymning sker regelbundet, enligt eleverna.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen)

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (Prop. 2024/25:160 s. 46, 157)

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för

till exempel inrymning, utrymning och utestängning. (Prop 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158)

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan

Av ovan redovisade omständigheter framgår att skolenhetens dokument "Lokal krisplan Vidhögeskolan F-9 och fritidshem" innehåller motsvarande information som i en beredskapsplan. Skolinspektionen konstaterar att det av nämnda plan framgår hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation och olika typer av hotsituationer. Skolinspektionen bedömer därmed att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad gäller beredskapsplan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det finns ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter. Det framgår vidare av utredningen att lärare har fått information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Däremot har eleverna på skolenheten inte fått någon information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Av utredningen framgår att några lärare har pratat med elever på eget initiativ i samband med nyheter om våldsamma händelser, men det finns ingen information som har nått samtliga elever om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Detta är en brist. Vidare framgår det av utredningen att personal på Vidhögeskolan 4-9 inte har genomfört någon praktisk övning för att säkerställa beredskap för en allvarlig våldssituation eller hot om sådan. Det finns inte heller någon planering för att genomföra övningar med personalen framöver. Detta är en brist. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det löpande arbetet för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer inte uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Varbergs kommun verksamhet vid Vidhögeskolan 4-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller löpande arbete för att säkerställa beredskap. Det finns därför skäl att förelägga Varbergs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Av Skolinspektionens observationer framgår att skolområdet har staket runt vissa delar, men inte överallt. Det finns ett par skyltar med en karta över området, men på kartan visas även delar som inte tillhör skolenheten. Det framgår inte av skylten att allmänheten inte får vistas på skolenheten eller vilka områden som hör till skolenheten. Det finns ingen information vid dörrarna in till skolbyggnaden om att det är en skola eller vem som äger tillträde till lokalerna. Flera dörrar in till skolbyggnaden är olåsta.

I skolans lokaler finns ett kommunalt bibliotek vars entré är belägen i mitten av skolgården. Det finns även en dörr mellan biblioteket och skolans lokaler. Dörren är låst och enbart ett fåtal personer har tillgång till att använda dörren.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår bland annat att bibliotekets besökare rör sig på skolgården under tiden då skolverksamheten pågår eftersom det enda sättet att ta sig till biblioteket är att gå över skolgården. Flera av de intervjuade uppger att samhällets invånare går över skolgården när de ska till bland annat apotek och vårdcentral som ligger på andra sidan skolan eftersom det är en omväg att gå runt skolan. Rektorn uppger i intervju att hen inte tidigare haft kännedom om att skolgården används som gångväg.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga rutiner för besök av utomstående samt avvisande av obehöriga. Av rutinen framgår att vikarier och besökare ska anmäla sitt besök på expeditionen eller så meddelas besökare en tid och plats där de ska möta upp personal. För hantverkare finns bland annat krav på att de ska bära synlig identifikation och att de ska anmäla sig hos administrationen. Av rutinen framgår vidare att personal som uppmärksammar okända besökare ska ställa frågor till besökaren och hänvisa till administrationen eller avvisa personen från skolans område. Vid behov ska personalen ta hjälp av en kollega eller rektor vid avvisning. Om personen agerar hotfullt ska personalen ringa 112.

Kännedom om rutiner

Elever uppger i intervju med Skolinspektionen att de vet att skolan inte är en allmän plats och att de kan säga till en vuxen om de ser en obehörig på skolan, men att de troligtvis inte skulle göra det.

Av intervjuer med lärare framgår att de känner till rutinerna för besök av utomstående samt avvisande av obehöriga. De känner till hur besök samt eventuell avvisning av obehöriga personer ska hanteras.

Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att det är svårt med biblioteksbesökare och samhällsinvånare som rör sig på skolans område, men att lärare och elever för övrigt har kännedom om vilka som kan anses obehöriga. Rektorn uppger vidare att personalen både muntligt och skriftligt har informerats om rutinen för besök av utomstående och hur obehöriga personer kan avvisas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor.

Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området. (Prop 2024/25:160 s 159)

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt,

att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt. (Prop 2024/25:160 s. 59)

Skolinspektionens bedömning

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framgår att skolenheten inte är tydligt avgränsad. Utredningen visar att det till viss del finns staket runt skolområdet, men att det saknas skyltar runt om skolområdet som tydliggör att obehöriga ej äga tillträde. Det framgår inte heller på dörrarna in till skolbyggnaden att det är en skola eller att allmänheten inte äger tillträde under tiden verksamheten pågår. Det är inte heller tydligt vad som gäller för besökare till det kommunala biblioteket som ligger i skolans lokaler. Det framgår också av utredningen att allmänheten använder skolgården som gångväg. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det inte har vidtagits tillräckliga åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten. Detta är en brist.

I övrigt visar utredningen att det finns rutiner för hur besök av utomstående ska hanteras och för hur obehöriga ska avvisas, som är kända och tillämpas av personalen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Varbergs kommuns verksamhet vid Vidhögeskolan 4–9 uppfyller inte författningarnas krav fullt ut i denna del. Tillsynen visar att det inte har vidtagits tillräckliga åtgärder för att neka obehöriga tillträde till skolenheten. Det framgår dock att skolenhetens rutiner för hantering av besökare samt avvisning av obehöriga i övrigt uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Varbergs kommun en anmärkning.

X Ingrid Jacobsson

Beslutsfattare
Signerat av: Ingrid Jacobsson

X Johanna Magnusson

Föredragande
Signerat av: Johanna Magnusson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Astrid Kling medverkat.